

γραφῇ ἐπὶ τοῦ μνήματος αὐτοῦ μία μόνη λέξις· ὡς γεία, ἵνα δηλώσῃ ἵσως ὅτι ὁ θάνατος εἶναι παντὸς κακοῦ ἀπαλλαγὴ.

‘Ἄλλ’ ἀν τοιαῦτα ἥδυνατο νὰ πρεσβεύῃ ἡ ἀσθενῆς καὶ μελαγχολικὴ ἐκείνη ψυχὴ ὁ ἔλληνισμὸς ἥθελε πρὸ πάντων νὰ ζήσῃ· καὶ διὰ νὰ ζήσῃ εἰχε χρείαν ἡγεμόνος κεκτημένου μὲν ρωμαλεωτέρας καὶ πρακτικωτέρας προσωρινέσσις, ἐπιτηδείου δὲ νὰ ἀποτρέψῃ τὸν ἔσχατον κάνδυνον ὅστις πρὸ τριετίας ἀπ’ ἀνατολῶν συσσωρεύμενος ἔξερραγή ἥδη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Διότι ὁ Μωσλεμᾶς, ἄμα ἐπελθόντος τοῦ ἔαρος, 717, διέταξε τὸν στόλον αὐτοῦ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ἐλλήσποντον, παρήγγειλε νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ἀφίξις νέων ναυτικῶν δυνάμεων, κατῆλθεν εἰς τὴν Ἀβυδόν, διεπέρασεν ἐκεῖθεν ἐπὶ τῆς προειπλευσάσης ἥδη ἐν τῷ πορθμῷ πρώτης ναυτικῆς μοίρας, εἰς τὴν Θρακικὴν χερσόνησον ἐπορεύθη διὰ ἔηρᾶς μετὰ τῆς πεζικῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ διέταξε τὸν στόλον νὰ ἐπιπλεύσῃ διὰ τῆς Προποντίδος. Ἐβάδισε δὲ ὅπωσδυν βραδέως, διότι δὲν ἔφθασεν ἐνώπιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰμὴ τῇ 15 Αὔγουστου, εἴτε διότι ἥθελησε νὰ κυριεύσῃ ἐν τῷ μεταξὺ τὰ παράλια τῆς Θρακικῆς φερούρια εἴτε διότι περιέμενε τὴν ἀφίξιν τῆς δευτέρας τοῦ στόλου μοίρας. Αἱ δύο μάλιστα ναυτικαὶ μοίραι δὲν ἀφίκοντο εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Βοσπόρου εἰμὴ 15 ἡμέρας μετὰ τὸν Μωσλεμᾶν, ἦτοι τῇ 1 Σεπτεμβρίου.

Καὶ ἥδη, προκειμένου νὰ ἐκθέσωμεν διὰ βραχέων τὰ κατὰ τὴν δευτέραν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν μωαμεθανῶν, παρατηροῦμεν ὅτι τὰ κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην εἶναι εὐτυχῶς πολὺ ἀκριβέστερον γνωστὰ ἢ τὰ κατὰ τὴν πρώτην. ‘Ο Μωσλεμᾶς, ἀφικόμενος πρῶτος διὰ ἔηρᾶς ἐνώπιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐστρατοπέδευσεν ἔμπροσθεν τῶν χερσαίων τειχῶν καὶ ἡσφάλισε τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ὁρύξας τάφρον μεγάλην καὶ κατασκευάσας εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς περιτείχισμα στηθαῖον ἐκ ἔηρολίθου. Μετ’ ὀλίγας ἡμέρας ἐπέπλευσαν καὶ αἱ δύο μοίραι τοῦ ἀραβικοῦ στόλου συμποσούμεναι εἰς 1800 πλοῖα, μικρὰ καὶ μεγάλα, φορτηγὰ καὶ πολεμικά. ‘Ο πολυάριθμος οὗτος στόλος, δι’ οὐδὲν νέος ἐκεῖνος Ξέρετης κατεκάλυψε τὴν ἔλληνικὴν θάλασσαν, προσωριμίσθη κατ’ ἀρχὰς εἰς τὴν πρὸς μεσημβρίαν τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρακικὴν παραλίαν· ἀλλὰ μετὰ δύο ἡμέρας, πνεύσαντος νότου, ὁ στόλος δὲν ἥδυνήθη νὰ μείνῃ εἰς τὴν ἀλίμενον ἐκείνην ἀκτήν. ‘Οθεν ἀναπλεύσας καὶ διελθὼν παρὰ τὴν ἀνατολικὴν τῆς πόλεως πλευρὰν διηρέθη εἰς δύο· καὶ οἱ μὲν ἐπέρασαν εἰς τὴν ἀντικρὺν παραλίαν τῆς Χαλκηδόνος, οἱ δὲ εἰσελθόντες εἰς τὸν θρακικὸν Βόσπορον προσωριμίσθησαν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν αὐτοῦ παραλίαν. Τὰ μεγαλύτερα ὅμως καὶ βαρύτερα τῶν φορτηγῶν πλοῖα, βραδύτερον τῶν ἀλλων πορευόμενα, κατελήφθησαν ὑπὸ νηνεμίας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ορεύματος· ἀντιπνεύσαντος δὲ συγχρόνως ἔλαφροῦ βιορδᾶ οὐ μόνον δὲν ἥδυνήθησαν νὰ προχωρήσωσιν ἀλλὰ παρεσύρθησαν πρὸς τὰ ὅπιστα. Τοῦτο ἴδων ὁ βασιλεὺς Λέων, ὅστις ἐπεσκόπει ἀπασαν ταύτην τὴν κύνησιν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως, ἦτοι ἀπὸ τὸ Σαράτι-μπουρον, ἐξέπειμψεν ἀμέσως κατ’ αὐτῶν πυροπολικὰ κατακαύσαντα τὰ πλεῖστα τῶν μεγάλων πλοίων, ὃν τινὰ μὲν αὐτανδρα ἐν τῷ πελάγει κατεβυθίσθησαν, τινὰ δὲ ἔξωκειλαν καιόμενα εἰς τὰ παράλια τείχη, καὶ τινα διέφυγον μὲν τὴν τοιαύτην καταστροφὴν ἀλλὰ κακῶς ἔχοντα παρεφέρθησαν μέχρι τῶν νήσων Ὁξείας καὶ Πλατείας.

Τὸ πρῶτον τοῦτο καὶ λαμπρὸν τοῦ ἔλληνικοῦ στόλου κατόρθωμα τοὺς μὲν κατοίκους τῆς πρωτευούσης ἐνέπλησε θάρρονς, κατεπτόησε δὲ τοὺς πολεμίους, λαβόντας πειρατὰ τῆς δραστικωτάτης ἐνεργείας τοῦ ὑγροῦ πυρός· ὅθεν, ἐνῷ κατ’ ἀρχὰς σκοπὸν είχον

